

Ethiek als hoeksteen voor de financiële wereld

2012/31
1910712012

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

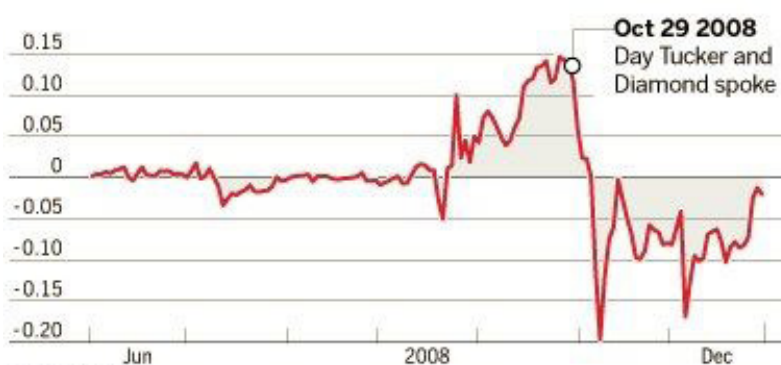

Ivan Van de Cloot
Hoofdeconoom
Itinera Institute

De beerput die recent weer openging in het Britse financiële systeem zal niet zo snel weer dichtgaan. Terwijl bij Barclays ondertussen drie toplui moesten opstappen, is duidelijk dat het immers hier niet mee gaat ophouden. 'The buck stops with me', zo probeerde Barclays-voorzitter Marcus Agius nog de schade voor het uitdijende schandaal rond rentemanipulatie te beperken. Tevergeefs. De belofte om dit jaar af te zien van zijn bonus bleek niet genoeg. Er worden immers nog een twaalftal bankreuzen verdacht van het manipuleren van de Libor (de rente die banken elkaar betalen als zij elkaar kortlopend geld uitlenen). Op financiële blogs lees je nog ont-hutsend vaak apologetische analyses alsof de domme buitenwereld overdreven reageert. Er wordt ondermeer gezegd dat omdat Barclays de rente kunstmatig lager manipuleerde er immers geen klanten echt nadeel ondervonden.

Barclays' Libor premium

3 - month sterling Libor, Barclays' submission less daily fix (% points)

Source: Bloomberg

Dit soort analyses is symptomatisch voor de normvervaging die gangbaar is in belangrijke delen van de financiële wereld. Als we het normaal gaan vinden dat er geknoeid mag worden met zoiets fundamenteels als de interbankenrente die cruciaal is om andere rentes te berekenen van producten goed voor 360.000 miljard dollar... Moraliteit is helemaal geen softe aangelegenheid maar hoort tot de kern van een economisch gezond stelsel. Als er een te groot wantrouwen heerst, en twijfel of de ander zijn deel van de overeenkomst naar eer en geweten zal nakomen, dan blokkeert het economische systeem. Vertrouwen vraagt een minimum aan wettelijke afdwingbaarheid van contracten, maar in een gesmeerde economie begrijpt

iedereen dat die stok achter de deur alleen uitzonderlijk nodig is. Het is zelfs zo dat financiële economie nog meer afhankelijk is van vertrouwen omdat er zonder geen liquiditeit in de markt kan zijn.

Tot nu toe was vooral het vertrouwen geschonden van het publiek in de banksector. Het nieuwe bankenschandaal treft de sector echter in het hart omdat er nu vragen kunnen gesteld worden over de betrouwbaarheid van elke informatie die banken aan elkaar doorgeven. Het gaat met andere woorden over de marktintegriteit zelf. Erger nog dan dat er regelrecht bedrog plaatsvond, is dat er blijkbaar een cultuur bestaat die talloze actoren nu drijft om één en ander vergoelijkend met de mantel der liefde te willen bedekken.

“

Erger nog dan dat er regelrecht bedrog plaatsvond, is dat er blijkbaar een cultuur bestaat die talloze actoren ertoe aanzet om één en ander met de mantel de liefde te willen bedekken.

”

Het is veelzeggend dat het bedrog vastgesteld werd op de Britse Libormarkt en niet op de uitgebreidere Europese interbankenmarkt. In het financieel centrum van Londen heerst een ons-kent-

ons cultuur waarbij klaarblijkelijk de kantjes er wel vaker worden afgelopen. Bovendien komt hier nogmaals de problematiek boven van banken waarbij onder hetzelfde dak een meer dienstverlenende

retailbank gecombineerd wordt met een op korte termijnwinst georiënteerde investeringsbank. Het mailverkeer waarbij vanuit de investeringsbank een bericht verstuurd wordt met als boodschap "Done ... for you big boy" voor een kunstmatig gemanipuleerde rente, spreekt daarbij boekdelen.

Ongetwijfeld bestaan elders ook genoeg 'old boys'netwerken maar misschien minder dan in Londen waar alles op enkele vierkante kilometers gegroepeerd zit. Ondertussen zijn ook compromitterende nota's bekend geraakt waarbij de toezichthoudende Bank of England betrokken is.

Bob Diamond van Barclays verdedigt zich ondertussen door te stellen hij dat hij alleen maar deed wat alle "anderen" ook deden. Hij

is blijkbaar vastbesloten om ook anderen in zijn val mee te sleuren als hij bovendien zegt dat hij van de vice-gouverneur van de Britse centrale bank impliciet de boodschap kreeg om vooral niet heiliger te zijn dan de paus. Dit laatste wordt ontkend door de hooggeplaatste ambtenaar zelf. Dit wijst er echter op dat misschien de rot zelfs bij de overheid verspreid is. Dat een bankier alleen al de boodschap zo zou interpreteren, zegt al voldoende. Dat het Brits financieel milieu hier niet goed uitkomt, is evident. Hoe verklaren ze immers aan de overkant van het Kanaal dat het pas nu tot kritische vragen komt terwijl de eerste indicaties van het rentebedrog al in 2007 opdoken? Dat het net de Amerikaanse toezichthouder was die de hand moest leggen op de compromitterende nota over zijn Britse collega-toezichthouder stelt dit alleen nog scherper.

De Britse premier Cameron probeerde initieel de eis tot een onderzoek af te houden maar heeft onder de oplopende druk uiteindelijk toch toegegeven. Er gaat dan wel een parlementair onderzoek komen maar in het Verenigd Koninkrijk is er misschien nog meer reden daar dan bij ons om daar weinig van te verwachten. Zit de Britse Labourpartij

te wachten op een publiek debat over de reden waarom oud-premier Tony Blair 2,5 miljoen pond per jaar ontvangt bij zakenbank JP Morgan? En gaat men om de hete brij kunnen blijven draaien als bovenkomt dat de helft van de donaties aan de Conservatieve Tory's uit de City komen?

We kunnen vandaag technische oplossingen voorstellen om het geknoei op de interbankenmarkt in de toekomst moeilijker te maken. Dit zou echter gedeeltelijk naast de kwestie zijn. Belangrijker is vast te stellen dat er een probleem van moraliteit is in een vitale economische sector. De vraag is wat daaraan te doen. Verantwoordelijke toplui laten vertrekken met een oprotpremie van 27 miljoen lijkt daarbij niet de meest logische eerste stap.

Ivan Van de Cloot
Hoofdeconoom Itinera Institute

Voor duurzame economische groei
en sociale bescherming.

ONAFHANKELIJKE DENKTANK

KLARE IDEEËN, KLAAR VOOR ACTIE

Itinera Institute VZW

Leopold II Laan 184d B-1080 Brussel
T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org
www.itinerainstitute.org

Verantwoordelijke uitgever: Marc De Vos, Directeur